

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 170— L., félévre 95— L.
Egyes szám ára 4— L.
Külföldre egész évre 270— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

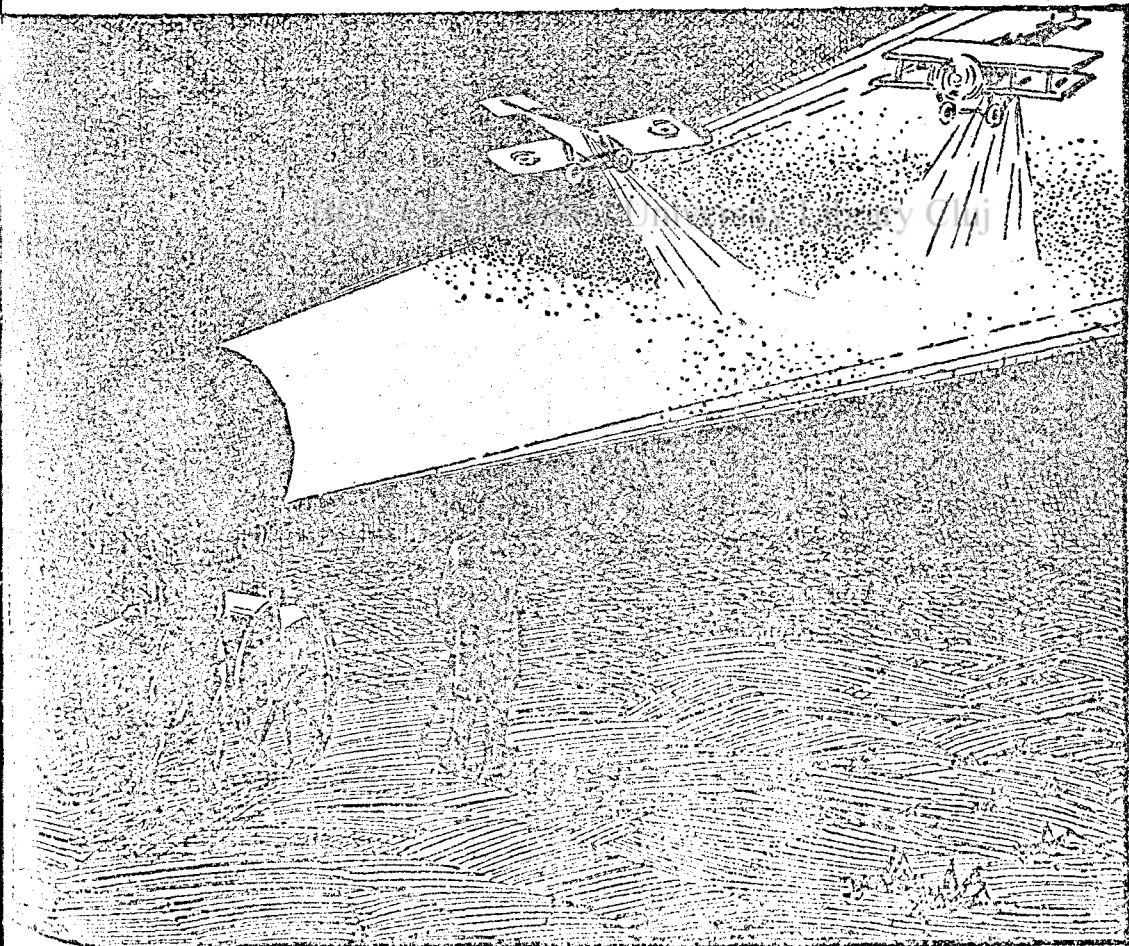
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

A nyolcadik csapás.

Mózes második könyvében megrázó módon leírva az egyiptomi sáskaveszedelm. A Biblia a következőképpen mondja el a nyolcadik csapás lefolyását: „És elborítá az egész föld szi-

Most csaknem ugyanezt írhatnók az egyiptomi sáskajárásról! Két héttel ezelőtt közöltük lapunkban, hogy Egyiptomban és Arábiában óriási sáskarakok jelentek meg. A lakosság és a

Sáskák irtása repülőgépekről.

...és a föld elsötétedék és megemészte
...minden fűvét és a fának minden gyü-
...amit a jégeső meghagyott vala és sem-
...sem marada a fán, sem a mezőnek fű-
...Egyiptom földén.“

hatóságok mindent megtettek, hogy a falánk sáskák pusztításainak elejét vegyék, azonban a kedvező viszonyok mellett a sáskák annyira elszaporodtak Egyiptom földjén, hogy az ország megművelt szántóföldjeinek és kertjeinek ne-

A sáskák ellepik a megművelt földeket.

gyed részét máris teljesen elpusztították. Egyes vidékeken, minthogy *Egyiptom* közlekedési hálózata ritka, a lakosság teljesen élelem nélkül maradt és beköszöntött a sáska veszedelem nyomán a legnagyobb csapás: az *éhség*.

A mostani sáskajárásnak az egyiptomi sáskaveszedelmek történetében alig akad párja. Valóban hasonlatos volt a *Biblia* által leírt „nyolcadik csapáshoz”. Az egész eget elborító sáskafelhők elsötétítették a napot, éjszaka eltakarták a csillagokat és a Holdat. A hova leszállott a pusztító felhő, csak a fák csupasz ágai és törzsei maradtak meg, egyebet letarolt a falánk sáskahad. Az állatok legelőit valósággal leborotvált a sáskák irtózatoss tömege s csupán a gyökértörzsük maradtak meg az izzó homokban.

A lakosság és a hatóságok mindent megtettek a sáskák pusztítására. A falvak népe közmunkának tekintette a sáskák elleni védekezést, öreg és fiatal, férfi és nő vállvetve próbálták a sáskák vándorló rajait feltartóztatni. A hatósá-

gok látva, hogy a nép nem bír a mindig elhatalmasodó veszedelemmel, teljes erővel gott a csapás elhárításához. Éjnapi harcok kezdettek a sáskák ellen. Vonatokon, autók és repülőgépeken szállították a marószőlő-lángszorókat és mérges porokat a sáskajárás idejére. Éjszaka hatalmas fényoszlopokkal gitották meg az eget, hogy a sáskákat a villámok fénykévéjébe csalogassák. Mikor a sáskafelhő a fénykévébe érkezett a sáskákat repülőgépekről nagy nyomású fecskendők segítségével maró savakkal borították el. Ilyen óriási csapások árán sikerült is az egyiptomi sáskaveszedelem időleges feltartóztatása.

Egyiptom ez évi gabona- és gyümölcsveszedelmének azonban csaknem fele elpusztult. Veszedelmének nyele az, hogy az elpusztított sáskák levelei a földön elkorhadnak és kitűnő trágyává változnak át. Ezt a trágyát az eső bemossa a talajba és ez bizonyára hasznára válik az Egyiptom jövő esztendei termésének.

Olvasva ezeket, jusson eszünkbe, hogy a sáskák pusztíthat ugyan a sáska, nálunk okozhat kárt a *cserebogár*. Vetéseinket tönkreteszhetik a *hesszeni légy* és más állati kártevők. Ezek pusztítása azonban a mi éghajlati és társadalmi viszonyaink között nyolcadik csapással sem válhatik.

Lecke karikás magyarok számára

Falufelcink gúnyt üznek azokból, akik az utóbbi évek erőpróbáin cserbenhagyták a Magyar Pártot. *Karikás magyarok*nak hívják az ilyeneket abból a megfélemlítésükből kifolyólag. A választások alkalmával nem a magyarság, hanem a román kormányzat választási jelére szavaztatuk. *Karikás magyar!* — Ez ma a falvakban, hogy hüllenségbe esett és megfélemlítésre méltó magyar.

Mi, akik őrhelyünkről nem egyes falvakban, hanem egyes emberek magatartásából vonjuk le a következtetéseinket, ismerünk olyan körülményeket, amikor szorongatott magyarok a legjobbak mellett sem követték mindenben szíve sugallatát, magyar kötelességük parancsát. A karikás magyarok többsége azonban nem ezek sorából kerül ki. A karikás magyar legtöbbször anyagi érdeke miatt fordít hátat testvéreinek, haszonlesésből elhagyja a nemzetének küzdelmét. Sokat pedig a sáskák sága visz nemzetárulásba. A hamis pró-

igérgelők kész prédái ezek, akik a kisebb-sorsú kinos vergődését, sikertelen küzdelmeit a magyarság vezetőinek terhére írják és megálatallott lélekkel csatlakoznak a hatalom fizetettenceihez.

Azokra, akik kényszerhelyzetben állanak az enfél sorai közé, némi szánalommal tekint. De a maguk elhatározásából hűtlenkedő gyarokért nem tudunk egyebet tenni, mint enkezni és megbotránkozni.

Különösen akkor, mikor olyan példák csillanól előttünk, amilyeneket a szatmármegyeiok szolgáltattak a községi választások alkalal.

Amint többször irtunk róla, a szatmár-megyei favak lakói már a háború előtt szívbenben a magyarsághoz csatlakoztak. A háború az állam-hatalom változását arra akarták náti németek fölhasználni, hogy a svábokat kilsák a magyarok testvéri közösségéből. A any támogatásával mindent elkövettek a ok érületének megváltoztatására. Hitvallákoláikat államosították és magyar jellegük megfosztották. Anyagi előnyökkel kecsegtet a gyengébbeket, hatósági nyomással puhák az erősebbeket.

És az eredmény?

A huszonöt ugynevezelt sváb község lakói, akiket magyarságuk elhagyására csábit az izgatók serege, egyáltalán nem rendültek meg hűségükben. Az izgatás lesújtó kudarcát kiáltóan igazolja az a körülmény, hogy a községi választások során a németeskedő sváb-párt jelöltjei megbuktak és a magyar listák föltűnő mértékben győzedelmeskedtek. Sok sváb községben az izgatók a választások alkalmával meg sem mertek jelenni. A legerősebb községekben, mint amilyenek: Csanálos, Kaplony, Krasznaterebés, Gilvács, Józsefháza, Madarász kísérletezni sem mertek a sváb listával.

Nos karikás magyarok: nem pirul el arcotok a szégyenkezéstől?

A szatmár-megyei svábokat sem kényszerítés, sem anyagi haszon nem tudta megingatni abban, hogy ragaszkodásukat megtartsák aziránt a nemzet iránt, amely a multban szeretettel fogadta őket keblére.

És a fogadott fiú több hűséget tanusít, mint némely vérszerint való szülöttek!

Szeretetünket, hálánkat küldjük fogadott testvéreinknek s ti... s ti mit érdemeltek, karikás magyarok?

ÜLFÖLD

lejezték a tengeri leszeres-konferenciát. A londoni érészeti értekezletet befek. Az egyezmény eredeti atát hollótollakkal irták. Az értekezlet résztvevői be-rik, hogy a konferencia végződött azzal az ered-epel, amit várni lehetett. Különösen az olaszok és lálak közt támadtak az el-tek. Remélik, hogy a kö-öben folytatni fogják a kszázásokat. A konferencia os kimenetelét jelképezi, a szerződéseket hollótollal irták alá.

folyt Indiában! Gandhi an vérnélküli forradal-akart csinálni. Ez a terve an a legutolsó híradások nem sikerült. A felkelők

több helyen megütköztek a rendőrséggel és a karhatalmi csapatokkal. Az összeütközésnek sok halott és számos súlyosan sebesült áldozata van. Egész Indiában kihirdették az ostrom-állapotot.

A francia külügyminiszter jubileuma. Briand francia külügyminiszter most töltötte be külügyministerségének ötödik évét. Külügyministersége alatt 11 kormány állott Franciaország élén. Most nemesak Franciaország ügyeit akarja intézni, hanem egész Európáét. Fölvetette és meg akarja valósítani az Európai Egyesült Államok tervét. Az európai országok egyrésze bizalmatlan ezzel a tervvel szemben, mert attól tartanak, hogy az Európai Egyesült Államok Franciaország föhatalmát jelentené.

Anglia, mint a Balkán békéletetője. A Népszövetség és a hágai bíróság, ugy látszik, beleunt a balkáni államok torzsalkodásainak tárgyalásába. A szófiai angol követ ugyanis az angol kormány megbízásából tárgyalásokat folytatott Jugoszlávia, Bulgária, Románia és Görögország kövecivel, hogy miképen lehetne a határvillongásokat a balkáni államok között megszüntetni? Ezenkívül az angol követ kereskedelmi kapcsolatok is akar létesíteni a balkáni államok között.

Bethlen István husvétli nyilatkozata. Bethlen István Magyarország miniszterelnöke olaszországi útja után fontos külpolitikai nyilatkozatot tett. Bethlen István szerint Magyarország viszonya Angliával, Franciaországgal és Németországgal igen jó. Ausztriával most van javu-

lóban a baráti viszony. Bethlen István annak a reményének adott kifejezést, hogy Magyarország viszonya a kisantant államokkal is javulni fog. Egyébként kijelentette, hogy Magyarország külpolitikájának legfőbb támasza Olaszország. Az olasz-magyar barátsági szerződést különösen az teszi értékessé, hogy Mussolininél igazabb, őszintébb barátja nincs Magyarországnak.

Változás készül Oroszországban? Az orosz szovjet hírszerint sok Szibériába száműzött politikust vissza akar hívni.

Szó van arról is, hogy Troczkij, a kegyvesztett politikus visszatér Oroszországba. Ezeket a híreket azzal hozzák kapcsolatba, hogy Oroszország mostani gazdasági politikája nem vált be és az ország, különösen a kiscgazdák ellenállása miatt, a teljes gazdasági romlás felé halad. Az orosz szovjet vezetők belátták, hogy legalább részben vissza kell térniök a régi termelési rendszerhez, a magán-gazdálkodáshoz, mert csak ez mentheti meg Oroszországot az anyagi bukástól.

POLITIKAI HIR

Jóváhagyták a három megyei választást. Három megyében a megyei választást a román nem megfelelően, mert a tanácsosok magyarok felülvizsgálatai miatt adott a felelősséget semmisítette a három választást. A Magyar Párt ellen Bukarestbe vonással élt és az ügy nyerte. Ennek következtében Háromszék megyében a tanácsosok magyarok.

Szabálytalanságok a döngyök körül. A földügyi minisztérium osztályában több szabálytalanság nyomára jöttek szabálytalanságokat a román hivatásai szerint egy Vornic nevű román párti politikus követelt járta ki a fakitervezési tervek, hivatalos gattatott pénzért. Földügyi miniszter a román földügyi miniszterrel találkozott. Vornic, aminek felhozott vádakat Spanyolországból visszahozott Bukarestbe, ahol letartóztatták. Vornic szabálytalanságát hangoztatja a román miniszter, hogy miniszter a román miniszter tudta el.

Stere munkában. A Pártból kilépett politikus Constantin Beszarába kezdte kormányellenes tevékenységét. Április 27-én a román politikai népgyűlésen amelynek élén a román miniszter állt, irányult.

* HIREK *

Súlyos adókat vetettek a székelyföldi ásványvizekre. A székelyföldi ásványvizek adója hosszú ideig 60 bani volt literenként. Ezt az adót tavaly 1 lejre emelték fel. Az egészségügyi minisztérium 11,855 számú rendelete értelmében az ásványvízforrások tulajdonosai ezután még külön 10 százalékos adót kötelesek fizetni. Ez azt jelenti, hogy a székelyföldi borvízforrások tulajdonosainak adóját tulajdonképpen hétszeresére emelték fel. Aki eddig 6 ezer lej adót fizetett, ezután 41 ezer lejt fog fizetni. Nyilvánvaló, hogy a miniszter rendelete a székelyföldi ásványvizek ellen irányult. Bukarestben ugyanis a szódavíz gyárak a szódavíz után egy bani adót sem fizetnek. Külföldről is csaknem adómentesen hozzák Romániába az ásványvizeket. A kormány intézkedése nemcsak a forrás tulajdonosokat sújtja, hanem a betegek ezreit is, akik egészségük érdekében a székelyföldi gyógyító erejű ásványvizeket kénytelenek használni.

Torockói menyasszonyláda a Mussolini leányának esküvőjén. A Budapesten levő „Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége” páratlan szépségű menyasszonyi fátyolt ajándékozott Mussolini leányának esküvője alkalmából. Tulipánok, rózsák, liliumok díszítik a fátyolt, melyet Ambrózy Lajosné grófné, mint ünnepi követ, eredeti torockói menyasszonyládában vitt Rómába.

Szerencsétlenség Selmőujlakon. Kocsis Mihály ujlaki (Szilágymegye) gazda 12 éves lovakat hajtott. A lovak az úton megbokrosodtak. A fiu nem bírta megfékezni a megvadult lovakat. Az út fordulójánál, az utca közepén gyermekek játszottak, akik közül Némethi József 5 éves fiát a szekér elgázolta. A gyermek sérülései szerencsére nem életveszélyesek.

Nagy Sándor sírja után kutatnak. Hoover Carter angol tudós, aki több, híres egyiptomi uralkodó sírját fedezte fel, Nagy Sándor sírját akarja felkutatni. Ha terve sikerül és megtalálja Nagy Sándor sírját, sok, fontos történelmi adatot fog anagy világhódító életéről, tetteiről és a világtörténelemnek szolgálatni.

Arat a halál!

Nagyobb tüzesetek alkalmával lapunkban többször megemlékeztünk arról, hogy a befele nyíló ajtó milyen tömeghalál okozójává válhatik. A befele nyíló ajtó most megint egy borzalmas szerencsétlenség okozójává lett. Costesti délromániai városka lakói ünnepi istentiszteletre gyültek össze nagypénteken. Az égő gyertyák lángjától a templomban felakasztott koszorúk tüzet fogtak és pillanatok alatt az egész fából készült templom lángokban állott. A menekülő emberek a befele nyíló ajtónak szorultak és nem tudtak kijutni a lángtengerből. A templom a bennlevőkkel együtt földig égett. A szerencsétlenségnél 125 ember halt meg és sokan feküsznek súlyos sebekkel reménytelen állapotban kórházakban.

Egyik portugál gyarmaton: Taipa szigetén borzalmas orkán pusztított. A villám becsapott egy gyárépületbe. Az épület összeomlott és a munkásokat maga alá temette. 35 munkás meghalt. Ezenkívül két halász

is a tengerbe veszett a hatalmas szélviharban.

Spanyolországban egy utasokkal tele autobuszt a vasuti átjárónál elütött a gyorsvonat. A teljes sebességgel haladó gyorsvonat pozdorjává zuzta az autobuszt. Az autobus utasai közül 14-en azonnal szörnyet haláltak, 20 utas súlyos sebekkel került kórházba.

Amerikában repülőgép szerencsétlenség történt. Egy nyolc személyes utasszállító repülőgép lezuhant és elégett. Az utasok közül ketten meghaltak. Az egyik halott De la Vault, a nemzetközi repülőszövetség elnöke.

Ázsiában is aratott a halál! A Csendes Óceán nyugati részében óriási vihar pusztított. A Fülöp-szigeteken 500 halálos áldozata van az orkánnak.

Végül Északamerikában, Ohio városában a foglyok felgyújtották a fegyházat. A fegyház épülete pillanatok alatt lángba borult. A tűzvész 400 ember halálát okozta. Háromszáz sebesültet pedig kórházban ápolnak.

Mentsük meg a múlt emlékeit!

Erdélyszerte megindultak a földmunkálatok. Az eke és ásó nyomán itt is, ott is felszínre kerülnek azok az emlékek, amelyek évszázadokon, évezredek keresztül rejtve maradtak a mi szemünk előtt. Az egyik helyen egy pár cserépdarab, a másikon egy agyagedény, emberi és állati csontok, egy harmadikon zöld rozsdától (patina) bevont réz-, bronz-, vagy ezüstdarab bukkan ki az ásó, vagy eke nyomán. A legtöbb haszontalan semmiségnek látszik a hozzá nem értő előtt, pedig minden ilyen emlék sok tanulságot rejt

magában, csak tudni kell olyan ni azokból a néma betűkből, a miket a hozzáértők nagyon könnyen megszólaltatnak, csak jutassuk a kezeik közé ezeket a holmikát. El sem képzelik olvasóim, mennyi értékes tanulságot lehet kiolvasni a leghaszontalanabbnak látszó tárgyból is. És ezek a tanulságok mind a mi szép Erdélyünk közelebbi, vagy távolabbi múltjáról regélnek.

Magamagát becsüli meg, aki az ilyen holmikát nem törli össze, nem semmisíti meg, nem dobálja el, hanem gondosan kiemeli a földből, megőrzi, meg-

Duca küldetése. Francia ujsá-
közlése szerint Duca volt
liberális külügyminisz-
ter Konstantinápolyba utazott
királynéhoz, hogy vele
politikai kérdéseket tár-
talmozzon meg. Hír szerint a volt
ügyminiszter a lemondott
király trónörökös érdekében
előterjesztéseket a királyné-

halálos szerencsétlenség Kéz-
sírőhelyen. A kézdivásárhe-
gy református temető rendezé-
sén Tarsoly Károly kézdí-
szásvai lakos a kiselejtezett
döntögette. Egy fa olyan
sebesültenül zuhant Tarsoly-
ra, hogy az azonnal kiszerve-

csékszenttamási tüzkárosul-
tására Nagy Ákos Székely-
tervezéséből 2153 lejt küldött
ezt nyugtázzuk.

Érszegény, sápadt, étvágyta-
lagyengült és állandóan fej-
ében szenvedők ne használ-
ják más, mint a dr. Földes-
Férol Vastáplíkkört, mely
széli a vörös sejtek képzé-
sét, külön étvágyat idéz elő
és befogva a legjobb hizlaló-
anyagot és gyengélkedőt
és életvidámmá teszi, a
kardvet fokozza, vérsze-
nyében a havibajt szabá-
dos és a göresös fájdalma-
mentelt, vérszegény, sápadt,
gyermekeket hizlalja,
gyenge férfiaknak
erőt visszaadja. Egy ku-
lcs üveg szükséges. Postán,
tel megrendelhető Dr.
gyógyszertára, vegyé-
laboratóriumából Arad,
Eminescu 21. Egy üveg ára
két forint, de üveg rendelésnél
nem lesz számítva. A
jobb orvosi szaktekinté-
nyes orvosok ajánlják. Minden gyógy-
anyag kapható.

becsüli, amig hozzáértő kezeibe juttathatja, aki aztán a maga tanulmányai és tapasztalatai alapján kiolvashatja belőlük azokat a tanulságokat, amelyeknek az alapján egyre többet fogunk tudni a mi Erdélyünk multjáról.

E föld iránti hűségéről és szeretetéről tesz tanubizonyosságot az, aki figyelmére, szeretetére, gondoskodására méltatja ezeket a jelentékteleneknek látszó holmikát s azáltal, hogy nem semmisíti meg, nem dobja el oktanul, hanem a hozzáértők részére s ezzel egyuttal Erdélyünk részére megmenti, megőrzi őket.

Nemesebb lelkületről, finomabb érzékről állít ki szép bizonyítványt az, aki ezeknek az emlékeknek a megmentésével, megbecsülésével segédkezett nyujt ahhoz, hogy drága Erdélyünk multjának képét egyre tökéletesebben tudjuk megrajzolni.

Elcink e tekintetben nagyon sok emléket hoztak össze a különböző muzeumokban. Az ő lelkesedésük, az ő szép lelkük önfeláldozása nélkül ma nagyon-nagyon szegények volnánk és végtelenül keveset tudnánk szűkebb hazánk multjáról. Legyünk hozzájuk méltók, építsük tovább az ő szép munkáját azáltal is, hogy figyelmet szentelünk minden olyan emlékeknek, mely a földmunkálatok alkalmával felszínre vetődik.

És ne keressünk minden kísértés edényben kincset s ami fő: kincszomjunktól ösztökélve ne zuzzuk azokat szét s ezzel ne okozunk Erdélyünk történetének pótolhatatlanul nagy károkat: A legtöbb ember, há a véletlen folytán ilyen edényekre akad, rögtön beüti oldalukat, hogy a várva-várt kincs minél hamarabb a markába potyogjon s amikor csalódva látja,

hogy földnél, esetleg csontdarabkáknál egyéb nincsen bennük, dühében földhöz vágja, hogy ezer darabra törjék. Minden ilyen széttört emlék Erdélyünk történetének nagy könyvéből egy-egy lapot semmisít meg. Erdély története mindnyájunké, tehát mindnyájan át kell, hogy érezzük annak erkölcsi fölfogását, hogy nincs jogunk e történet lapjait széttépdesni, sőt sokszoros kötelességünk, hogy a magunk tehetsége szerint mindnyájan járuljunk hozzá e történet minél szebb és pontosabb megírásához.

Jövők multunkon épül fel, becsüljük meg tehát multunk emlékeit. Ugy, ahogy a jó Isten megteremtett bennünket, ahogy az idők során kialakultunk, fejlődöttünk, e földnek, a szép Erdélynek vagyunk a gyermekei. Szeressük ezt a nagy mult, hérczes hazát multjában is és erről a szeretetünkről tegyünk tanubizonyosságot azáltal is, hogy a földből véletlenül kibukkanó tárgyakat nem pusztítjuk el, hanem megbecsüljük s ezáltal járulunk hozzá, hogy hazarészünk multját minél jobban megismerhessük. *Ij. Köblössy Béla*

Körjegyzőknek, ügyvédeknek és a közönségnek hatósági eljárásoknál elsőrangú szolgálatot tesz a Fehér: Colectiune de formule (Jogi iratmintatár). A hatóságokhoz, bíróságokhoz, pénzügyhöz, telekkönyvhöz stb. hivatalos, beadványok, keresetek, felebvezések, szerződések, végrendeletek stb. stb. minták román nyelven. Ára 300 lej. Védőkre portával a pénz előzetes beküldése mellett 310 lej. Minerva könyvkereskedés, Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. sz.

Helyreigazítás. Lapunk korábbi számában a „Művelődés” című cikkünk hibásan a „Művelődés” című lapról szóló cikkünk nyomdai hibája folytán sajtócsuszott be. A harmadik oldalon közölt kedvezmény 20%, hanem 10%, ami a későbbiekben ki is tűnik.

Megnémult a villámcsapás. Sopron mellett, Nagycenkén 13 éves leánya disznókat szült. Hirtelen vihar kezdődött és a villám a disznók közé csapott. Kilenc disznó elpusztult, a leányka megnémult a kiájdulástól.

Szenvedő nőknél a természetellenes „Ferenc József” keserűvíz helyettesíti a természetes, erőlködés nélkül való kiürülést idéző elő és ezáltal esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervezetre. A női betegségekre vonatkozó dományos irodalom több megemlíti, hogy a *Ferenc József*-viz kitűnő hatásáról a kísérletei alapján is alkalmas meggyőződést szerezni. Kapható a gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

„Transsylvania” Bank

Cluj-Kolozsvár.

F i ó k i n t é z e t e l

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszentreda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

K i r e n d e l t s é g e t

Aranygyéres.

Elfogad betéteket, lezárt váltókat és bárhol teljesít átutalásokat meghitelezéseket

IFJUSÁG

A PACSIRTA

Irla: Pósa Lajos.

„Gyer ide, szállj ide.
Te dalos pacsirta!
Nézd csak, nézd, milyen szép
Aranyos kalitka!
Jobb lesz itt, ha mondom,
Mint kicsi fészkekben,
Úgy élsz majd, éldegélsz:
Kis király se szebben.

Minden amit kívánsz,
Teljesül egyszerre,
Szép ezüst vályúból
Ihatol kedvedre.
Nem csinálsz egyebet,
Te dalos madárka,
Csak dalolsz énnekem,
Ennyi lesz az ára!”

„Köszönöm, jó fiú,
Nem kérek belőle!
Jobb nekem szegényen
A szabad mezőbe!
Nem fényes a fészkek,
Mint az a kalitka,
Boldogabb a rögben
Mégis a pacsirta.

Fölszállok a porból
Lebegő szárnyamon,
Hirdetem a tavaszt
Szívemből, szabadon.
Dalom nem eladó,
Imádság az nékem!
Szabadságdalommal
Az Istent dicsérem!”

Többé nem voltam egyedül!

A háború ideje alatt Luck és Rovnó közötti erőkben megsebesültem és visszakerültem a kórházba Rezsóvába. Itt olyan osztályon helyeztek el, ahol magyar-ajkú egyedül csak én voltam. Még a sebem fájdalománál is nagyobb volt a borzasztó unalom, mely körül vett ottan.

A kórház ablaka déli irányban volt, ahonnan szomorúan néztem rég elhagyott hazám felé. Máskor pedig elővettem hazuról kapott levelet és egy nap tizszer is elolvastam őket. Nem tudtam mihez kezdek. A többi sebesültek magukal együtt és ferde szemekkel néztek rám. Beszédjükből csak azt értettem, amikor káromkodtak, vagy valami rosszat mondtak. Műzsorvos volt a felügyelőnk, goromba öreg volt, ő is éreztette velem, hogy magyar vagyok. Szóval a busongás és unalom helye volt számomra.

Amde a gondviselés reám tekintett. Egy nap az ajtó megnyílt és egy tábori pap jött hozzám, kezében újságok és kicsike imakönyvek. Azt kérdezte: magyar van-e itt magok közt? Mondtam én az vagyok. Hozzám jött és megsimogatta a bekötött fejemet. Kérdezősködött, hol értem meg, hogy érzem magam? És csak

egyedül vagyok ezek közt? Én mondtam igen és megöl az unalom közöttük. — Csak türelem fiam, gondom lesz magára, hogy ne legyen egyedül. Addig is e kis imakönyvet magának adom és olvassassa. Azzal elbűcsűzött.

Azt hittem, hogy valakit ide fog kérni melém, a kivel tudok beszélni. De másképp történt. Másnap azon időtájban eljött a kedves látogatóm, kezében ismét újságok és nagyobb könyvek voltak. Kérdezte, szeretek-e olvasni. Amióta a betűket ismerem, mindig szerettem, mondtam én. Jól van fiam, itt hagyom e könyveket és újságokat, hogy ne legyen egyedül, mert a hasznos könyv a legjobb időöltető és a legjobb barát a világon.

Altól kezdve nem voltam egyedül, ha átolvastam a könyveket, újabbakat kaptam. Én voltam a legholdogabb ember a sebesültek közt.

Csak azt bántam azután, miért nem jegyeztem fel nevét jótevőmnek.

Csakugyan mi lenne velünk, ha nem volnának könyvek? A hasznos könyv máma is a legjobb barát a világon. Éltem legholdogabb percei közé számítom, mit a könyvek adtak nekem.

Izsák Domokos,
Rísgazda.

Magyar hősök harca a törökök ellen.

A viszálykodó Magyarországot Mohácsnál 1526-ban porba sujtotta a török. 1541-ben Budát, az ország fővárosát is elfoglalta Szulejmán szultán.

Buda elfoglalása után a többi erősített város meghódításához látott. A legjobb török vezéreknek kemény harcot kellett vívniuk a magyar várakért, melyeket hősi önfeláldozással védtek a magyar vitézek.

Egy török sereg Magyarország északi részén Drégely várát ostromolta. A vár kapitánya Szondy György volt. Drégely várának ostromát mondja el az alábbi elbeszélés.

Drégely ostroma.

Szép helyen áll. Jobbra az egymást sűrűn változtató hegy-völgy alkotta hullámok felett látni Nógrád csucsait, a Dunára dülő hegyeket, Naszály széles béreceit, a környék mennykőfogóját, Szandát, a bujáki magaslatokat s a sötét Mátrát. Innen át balra kéklenek a besztecei hegyek, melyek félkörben kanyarodnak le a csábrági hegy-csoport délkeleti sarkáig, a vár elébe.

Hogy mikor épült Drégely, teljesen homályba vész. Először bukkan fel a neve, midőn Albert király odaajándékozta Dénes esztergomi primásnak. Azóta a primások birtoka s igen jó karban tartják. Két várból állott, a külsőből és belsőből. A belsőből kősziklából vájt oly szűk ajtó vezetett, hogy ha két ór elállotta, sem kijönni, sem bemenni nem lehetett rajta. Az udvaron száz-öls, köből kivágott kut adta a vizet a várnak eme becses italát.

1552-ben Ali, a vitéz budai basa, bevévén Veszprémet, győzedelmittasan ígérte szultánjának:

— Addig meg nem nyugszom, míg Égert is be nem veszem.

A szultán visszauzent neki:

— Az lesz a legszebb boglár győzelmi koszorudon.

Tehát Egerre fájt az Ali foga, de előbb Egernek a segítő várait kellett meghódoltni; hogy aztán nyitva legyen az út, Drégely ellen indult.

Drégelynek abban az időben két parancsnoka volt: Szondy György és Békefalussy Gergely. Az utóbbi, szerencsésére — nem volt otthon, vagy hogy szerencsétlenségére, mert ma talán az ő nevé is költők tennék dicsővé az utódok előtt.

Szondy volt csak otthon. Mihelyt az ellenség érkezését megtudta, összehívatta a várbeli asszonyokat, gyermekeket.

— Ti pedig készüljétek fel és hagyjátok el a várat, hogy semmi se legyen utban, hogy semmi se puhítsa meg szívünket.

Szedték a cók-mókot asszonyok, gyerekek, csak két kis apródja vető magát a vezér lábaihoz: hagyja őket mellette.

— Nem lehet, — mondá szigorúan a vezér — mert nehéz napok jönnek, nem nektek, gyerme-

keknek valók. A várat nem adjuk oda, csak lálunk után.

— Mégis engedj minket, jó bátyánk, a ted! — könyörgött a két szöske fiúcska.

— Jó, hát maradjatok, kedves eselédke s homlokon esékolta mind a kettőjüket.

Másnap már ott volt az ellenség, nagy kezdvén az ostromot, ámbár mint Tinódi é „Négy ágyuja, hat tarackja neki csak vala.”

Nem igen lehetett jól felkészülve, mert a ostromok nem sikerültek; sok török veszett egészen hasztalanul. A hatalmas falak sérlelenek látszottak. Már-már kifáradt az Arelme, midőn sátrában jelentkezék egy Pigmü oroszfalvi varga.

— Mit akar a kutyahitü gyauro, kérdező kedvetlenül — talán az én bőrömet akarja rezni?

— Erővel veled akar beszélni, kegyeim — mond a szolgálattévő tiszt, Tahir aga.

— Mond neki, hogy nem érek rá. Besz neked, mit akar.

A varga elégedetlen volt odakünn a válnak. Sok idejébe fog az a basának kerülni, most rá nem ér.

— Közöld velem, jó ember, a dolgotat.

— Ugy? Láttad már te azt, vitéz aga, egy turbánt valaki a lábára huzott volna szanak?

— No, azt ugyan nem láttam.

— Hát én sem mondhatom el a lábna, a fejnek szántam.

Az aga dühbe jött:

— Ejnye pokolra való tisztátalan állatja kihuzta a handsárját: mindjárt a fejedet vesbe a fejhez.

Szerencsére éppen a basa jelent meg az ban s inté, hogy eressze be a vargát.

— Mit akarsz? Röviden beszélj!

— Hatalmas basa, tudd meg, hogy az én a kőmives volt, ő építette a vár egy részét.

— Boszorkánymester volt, mert egy építel falakat, hogy a faltörő kos, az ágyugolyóbisárt nekik.

A vöröshaju varga vigyorgott.

— Okos ember volt az én apám, mert egy lyütt olyan gyengén építette, hogy egy óra tönkre tethetnéd.

— Ne fecsegy nekem itt apádról, gaz k hanem mondd meg, hol az a gyenge hely.

— Igen, uram, de az nekem az öröksé. Beláthatod hatalmas vezér...

— Mindent belátok. Annyi aranyat amennyi a bőrödbe fér, ha igazat szóltál. szöm neked Allahra!

A varga megnevezte a kapu fölötti terleirta annak építési gyengeségeit s fontos tetését a várbeliekre nézve; megjelölte a helyet, ahonnan mint kártyavár, rögtön omlik.

— Jól beszélsz, varga. Miféle származású?

— Német vagyok.

— Nohát csak maradj itt a táborba:

kezdjük az ostromot a te fecsegésed szerint; ha nem jól talál elsülni, arra az esetre is megkapod az utravalót.

Nyomban nekiszegte Ali az ágyukat a kaputoronynak... és igazat mondott a varga; a torony, melyet kétségbeesetten védelmeztek Szondy katonái, kis idő múlva összeomlott, maga alá temetve Szondy sok katonáját s legvitézebb alvezéré: Zoltait.

Ezzel el volt dölve a vár sorsa. Ali csodálkozott, hogy Szondy nem adja meg magát. Várt egy kis ideig, azután megsajnálta:

— Kár volna azért a derék vitézért. Nosza küldjétek el az oroszfalvi papért.

Márton, az oroszfalvi pap, nagy diplomata lehetett, mert nemesak Szondyt értesítette fehér kendőbogatással az ellenség állásáról, hanem az Ali bizalmát is bírta.

— Eredj te becsületes pap, Szondy Györgyhöz, az én képeemben. Mondd meg neki illő szavakkal, hogy kár volna az ő életéért, adja fel a várat, ha már nem védhető. Amíg védhető volt, bizony nem üzentem. Vitéz a vitéztől nem kívánhat gyávaságot, arra nem bízhatja, de mire való az oktalanság a hősködésben.

Elíndult Márton pap, Szondy jókedvvel fogadja.

— Eppen te kellesz most, Márton, jó barátom. Az ég hozott ide.

— Az ég hozott, de Ali küldött. — S átadta az üzenetet, saját rábeszélő tehetségét sem kímélve. Szondy a fejét rázta.

— Ali becsületes ember, hanem én is az vagyok. Az üzenet, amit hoztál, nem ér semmit, hanem azért mégis jó, hogy eljöttél. Meggyóntatsz bennünket, akik még életben maradtunk. Talán nem veszi az egyház rossz néven, — tette hozzá a rettenthetetlen hős tréfálkozva — hogy a török követnek gyóntunk meg.

Mikor az oroszfalvi pap meggyóntatta a várbeliket, még egyszer megkérde:

— Semmit sem üzen kegyelmed Alinak?

— De igen. Naplemente előtt ott lesz az üzenetem.

Azzal elbocsátván Mártont, teljesen elkészült vitézeivel a halálra. Ami becses, értékes dolog volt a várban, olyan, mely valamiképp az ellenség erejét növelné, összehordatta az udvaron egy armadába és meggyújtatá, szép, kevély paripáit elszórtatta és egyenkint általdöfte. Ne üljön azokon soha ellenség.

Majd kiválasztott a sok közül két török foglyat, felöltöztetve őket drága ruhába és sok ajándékot adván nekik, rájuk bízta két apródját.

— Menjétek Alihoz, mondjátok meg neki nevémben, hogy én a halálra készülődöm, neveljétek két kis apródomat kemény katonának. Jobb katonára nem bízhatnám.

Ali naplementig türelmetlenül várta az üzenetet. Eszrevette a nagy füstoszlopot, mely a vártoronyban gomolygott. Vajjon mi lehet az? Végre megértették, hogy valami küldöttség közeleg a várból. Két férfi, mindegyik egy gyermeket vezet.

Mikor Ali megérté a várkapitány üzenetét, kibuggyant szemeiből a könny s végigfolyt hosszu, deresedő szakállán. Odalépett a két fiuhoz, megsimogatta őket gyengéden és a sátrába vezette.

— Fölnevellek benneteket úgy, ahogy ő akarta, kemény katonáknak, keresztényeknek, magyaroknak.

Most azután megindult a roham teljes erővel a vár ellen, minden oldalról. A halál órája ütött.

— A résekhez, vitézek! — vezényelt Szondy, kemény tüzzel fogadva a tóduló ellenséget. — A falakra, a falakra!

Felosztotta kisdéd, elszánt seregét, hogy ide is, oda is jusson belőle:

— Menjünk a másvilágra, de egy-két törököt mindenikünk vigyen.

Ő maga a kapuhoz rohant a legbátrabbakkal. Ugy küzdött, mint egy Kinizsi. Elgyik golyó a térdét találta. Félteredre rogyott, de kezének nem volt semmi baja; jobbra-balra osztogatta vele a sebeket.

Mind erősebben hangzott az „Allah“, egyre halkabban a „Jézus“, míg végre teljesen elhalt az utóbbi név, halálos hörgéssé válván a haldoklók ajkain, csak az „Allah“ harsogott egyedül. Allah maradt győztes.

Szondy is ott feküdt holtan a várkapu előtt, sebekkel elborítva. Fejét épp most viszik Ali elé.

— Ime, itt a várkapitány feje!

Ali katonásan tisztelgett a fejnek.

— Derék vitéz volt, — mondá a meghatottságtól reszkető hangon s kezével az átellenben levő hegyre mutatott. — Temessétek el oda, testével együtt, tüzzetek a sirjához gerelyt és zászlót.

S azóta a hegy tetején aluszik a nagy hős, világhírű Zrinyi Miklósnál egy cseppet sem kisebb, sirját vadméhek döngik körül s nevét édes dalok ültetik át szivekből szívekbe, emberöltőkön keresztül, végiglen.

Elesvén az őrség, Aliék vonultak be a várba, de a törökök savanyu arcot vágtak, mert zsákmányolni való nem volt.

— Uram, — szólt a varga odafurakodva a basához, — most már engem is elégits ki!

A basa megvetőleg nézett az árulóra s intett két csausznak.

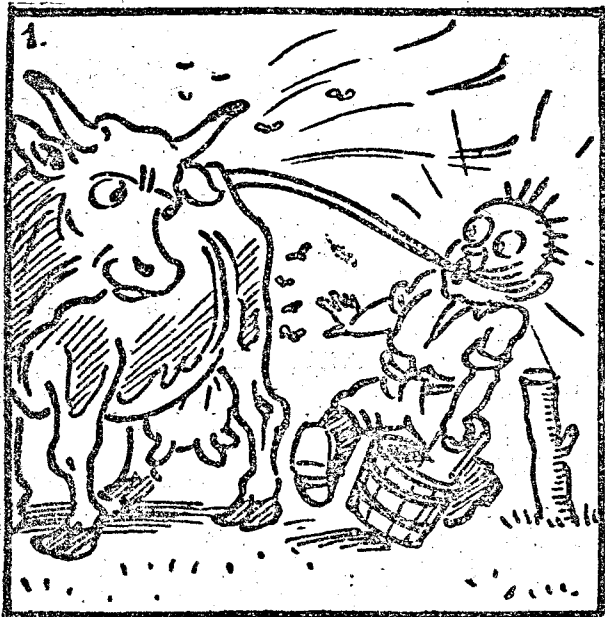
— Amit ígértem, megkapod. Azt ígértem, hogy annyi aranyat kapsz, amennyi a bőrödbe fér. Üssétek agyon tehát és nyuzzátok meg. Majd meglátjuk, mennyi fér a bőröbe.

A csauszok megfogták az oroszfalvi vargát, kapálózott, csikart, rugott, harapott, de hasztalan, a basa parancsát teljesíteni kellett.

Varga uram bőrét lenyuzzták, kikészítették s a basa megtöltvén színültig arannyal, elküldé a majszterné asszonyomnak Oroszfalvára.

Dregely negyven évig maradt török kézen, mignem Pálffy Miklósnak vér nélkül sikerült visszavenni: a török őrség közeledtének hírére elfutott, szabad prédának hagyta.

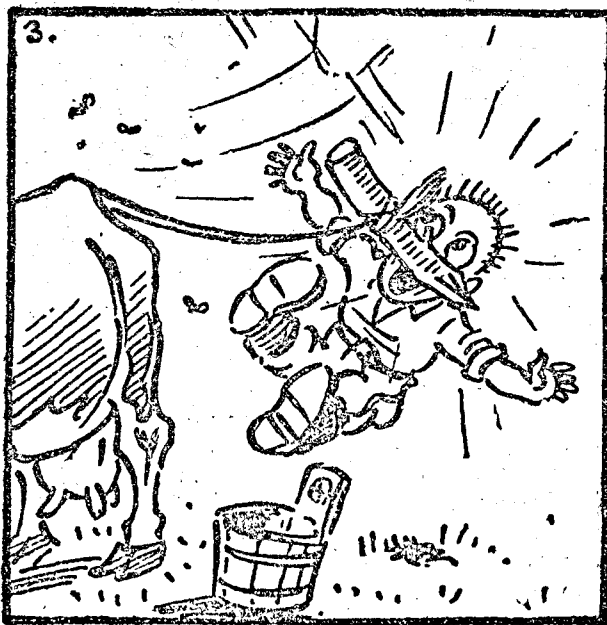
Aronka megcsufolódik

Szólt Aronka ilyen tarkát:
 „Súly edd ki a Riska farkát!
 Nem is várom s szájon vere.
 Mit tegyek hát most már veled?
 Eltűrném még Ráki néntől,
 De nem tűröm egy téhéntől!”

Lika van a járomjának,
 Vált az esze Aronkának,
 S téhen farkát — ész kell ehhez —
 Odaköti egy cövekhez.
 „Sok eszem van, jaj de mennyi,
 Küsbirónak sincs tú' ennyi!”

'A téhének — azér' marha —
 Esze nincsen, de van farka,
 Farka billén, cövek mozdul,
 S Aronkának vág gonoszul.
 Áron szeme hova-tova
 Szikrákat hány, mint a kova.

Mátyás diák.

A legfurcsább keltető gép.

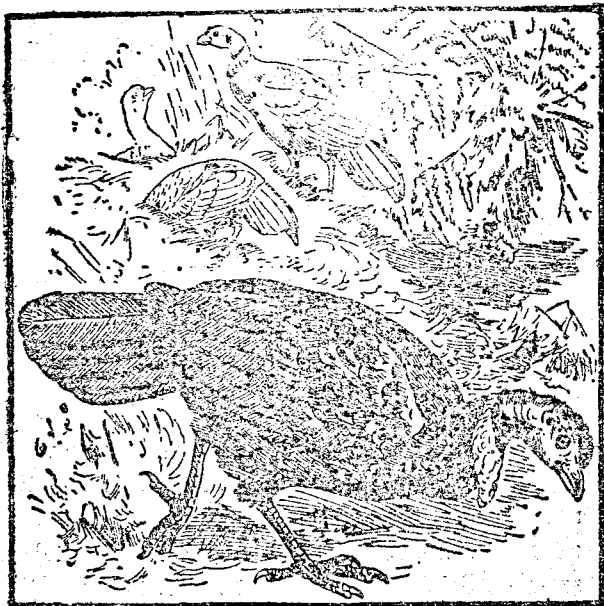
Külföldi baromfitenyészetekben nem okoz gondot a kottló kérdése! Berakják a tojásokat a keltető-gépbe és az ügyesen megszerkesztett gép úgy kikelti a tojásokat, mint a kottló. Ma már nálunk is kezdik használni a keltető-gépeket. A nemes baromfitenyésztéssel kapcsolatban alkalmazásuk kérdése nagyon is időszerűvé vált.

Vajjon ki találta ki a keltető-gépet? Az emberi találékonyság sok bonyolult szerkezetet talált fel, a keltető-gép eszméje azonban nem az emberi agyban fogant meg! Az első keltető gépet a *tallegalla tyúk* találta fel!

Ez a furcsa nevű vadtyúk a Csendes Óceán szigetein él. Fácán nagyságú madár, színe barnásfekete. Arról nevezetes, hogy tojásait nem kottlással költi ki, hanem magakészítette keltető-gépre bizza a költést. Nem kell valami bonyolult szerkezetű, kattogó, fogaskerekekkel ellátott gépezetre gondolni, hiszen azt mindenki tudja, hogy a sikeres keltetéshez, csak a kottló testének melege szükséges.

Ez a tyúk-fajta azonban unja 3—4 hétig megülni tojásait, tehát másképpen gondoskodik a tojások kikeltetéséhez szükséges melegről. Tavasszal a kakas erős lábai segítségével az őserdőben levelekből, korhadó növényi részekből hatalmas, 2—3 szekérderéknyit kitevő gatz gyűjt össze. A gatzból halmot épít és néhány hétig gondosan figyeli, hogy mikor hevült fel a „melegágy“ annyira, hogy a keltetés megkezdődhetik? Az összegyűjtött giz-gaz ugyanis, mint a szalmás trágyából készült melegágy „begyullad“, felmelegszik. Közben a tyúk háromnaponként egy-egy tojást rak ebbe a pompás keltetőgépbe. Rendesen 12—16 tojás kerül a másfélméter magas keltetőhalomba.

A keltetés ideje alatt a kakas állandóan figyelemmel kíséri a keltetőkupac hőmérsékletét. Meleg időben kitakarja a tojásokat, nehogy a hőség megölje a tojásban fejlődő csirkéket, hű-

Talegalla tyúk.

vös időjárás alkalmával pedig a gondos apa a halom összes nyílásait, amelyeken át rendes körülmények között a szellőztetést végzi, gazzal betömi.

A kikelt csirkék egy napig a halom belsejében maradnak. Második nap aztán előbujnak, de estére megint visszatérnek a meleg fészekbe. A gondos apa éjszakára meleg gazzal takarja be a csirkéket, nehogy az éjszakai harinat ártalmukra válják. Az apró kis jószágok harmadnap már egészen önállókká válnak és végleg elhagyják a fészket.

A *tallegalla tyúk* minden évben más fészket készít és abba rakja tojásait. A régi fészkek ugyanis mint a kihasznált melegágy, többé nem melegszik fel.

A világ legfurcsább keltető-gépe tehát a *tallegalla tyúk*! Erre a tyúkra igazán nem lehet ráfogni, hogy „tyúkeszű“, mert a tojások kiköltésének módjával nagy értelmi képességről tesz tanubizonyságot.

Művelődési mozgalmak

MŰKEDVELŐI ELŐADÁS KUTYFALVAN. Március 1-én tartotta meg a Kutyalvi ref. Nőszövetség a farsang utolsó műkedvelői előadását szép siker mellett. A ref. Iskola nagy terembe hívva volt a közönségtől s így az anyagi siker is kedvező volt. Színpadra kerültek apróbb egyfelvo-

násos darabok u. m. „A leánykérés“, „Bálint bácsi irni tanul“ és a „Malac“. Ezekon kívül volt három monolog: „Férjhez menyek!“ előadta László Giza, „Bájos Jeremiás“-sal nagy derűtséget keltett Kiss Ferenc, „Férfi volnék“, előadta Bagai Kati. Duettet énekeltek Török István és Kiss Kati iskolázatlan, de szép erős zengésű hangon. A szindarabokat

előadó személyek egytől-egyig mind dícséretet érdemelnek az ügyes játszásért. Végül legnagyobb érdem és elismerés illeti a fáradhatatlan rendezőseget u. m. özv. Brázdilik Arpádné és Nagy Ibolya tanítónőket, Nagy Sándor nyugalmazott tanító urat. Ezek után ugy a szereplőknek, mint a rendezőségnek ez úton mond hálás köszönetet a ref. Nőszövetség.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Számítson a gazda!

Tejtermelő gazdák nagyon sokat tanulhatnak ebből a cikkből. Olvassátok és kövessétek kitűnő munkatársunk tanácsait.

Amikor a karcagi Földmives Iskola vezetését átvettem, az iskolának 50 darabból álló tehenészet volt, mely állott 24 drb. nagy és 26 drb. növendék állatból. Jelenleg az iskola tehenészet 30 drból áll, melyből 12 drb. tehen, a többi növendék állat. Az elmúlt esztendőben teheneink évi fejési átlaga 5660 liter volt. A legtöbb tejet adó tehen évi fejése 7200 liter volt, a legkevesebbet adó előhasú üsző évi tejelése 3800 liter. Amíg a 24 darab tehen megvolt, addig a tehének évi tejelési átlaga 1600—1800 liter között ingadozott. A tehenészet átvétele után első dolgom volt a gyenge tejelő tehének kimustrálása és eladása, a megmaradt jobb tejelő tehének lehető legjobb takarmányozása és gondozása. Azt a szénát és abrakot, amit eddig 24 drb. tehen evett meg, odaadtam 12 darabnak, ami szalmát és töredéket azelőtt megettek, azt alomnak használtam fel. A szalma és törek nem fejős tehennek való takarmány, hanem jó tehenészetben csak alomnak való. Pólyvát és tengeri szárat felszeccskázva takarmányrépával keverten a napi 20 liter tejet adó tehennel is szoktam etetni, ezek azonban minden nap kapnak naponként és darabonként 5 kg. tiszta szénát is. A tehének napi abrak takarmányát addig emelem, amíg az emelés magát kifizeti, vagy pedig amíg a tehen az abrakot jóízűen megeszi.

Azon takarmány mennyiséget amellyel egy 4—5 liter adó adó tehen sem nem javul sem nem romlik le, rendszeren alaptakarmánynak szoktuk nevezni. Az alaptakarmány tehát nem egyéb, mint az a takarmány mennyiség, amit rendszeren egy jó kigazda a teheneinek adni szokott. Ezen tartás mellett a tehen hoz jövedelmet de nagyon keveset. Az igazi jövedelem az alaptakarmányon felül etetett abrakolásból származik. Ugyanis 1 kg. helyesen összeállított jobb abrakkeverékből a tehen képes 3 liter tejet is termelni. Az abrakolás jövedelmezősége termé-

szetesen attól függ, hogy mi az ára, illetve téke 1 kg. abraknak és mi az értéke 3 liter tejnek. Jelenleg 1 (egy) kilogramm tengeri árpa értéke 3 leu körül mozog, a legféléresebb ilyen is ahol tejszövetkezet van 3 liter tejet értékesíteni 9—10 leuért. Tehát az értékesítés tejelő tehének útján ugyan jónak mondható, tengeri tej termelésre egy magában különösen nagyon bő tejelő tehennél nem megfelelő karmány, de olaj pogácsával keverve a tejelő kitűnő hatással van. A korpa, ha jó minőségű és nincsen benne szemét és idegen anyag, tejelő takarmány, csak drága szokott lenni.

Jelenleg a mi teheneink abrak-keverék 25 deka olajpogácsa, 30 deka tengeri dara, 15 deka búza korpa, 10 deka konkoly dara, 15 deka árpa dara keverékből. Ezen egy kilogramm abrakkeverék teljesen elegendő 3 liter tej előállítására, ebben az egy kg. abrakkeverékben annyi tápanyag van, hogy abból egy jó tejelő tehen elő tud állítani 3 liter tejet. Fenti egy kg. abrakkeverék annyiba kerül, mint egy liter tejnek ára, legfeljebb ahol az abrak takarmányt magáról kel hozatni, egy kg. keverék értéke megfelel másfél liter tej árának. Ezen abrakkeverékből a tehéneknek annyit adok, amennyit jóízűen megesznek és megfelelő módon jövedelmezőt értékesítenek.

Jelenleg egy 2 és fél éves üszöm 7 kg. abrakot kap és ezért 23—24 liter tejet ad. Amíg egyik tehениnk naponként 35—40 liter tejet adott, naponként 10—11 kg. abrakkeveréket evett meg. Bőséges abrakolás mellett a tehen természetesen kevesebb szálas takarmányt igényel és mégis állandóan jó húspanban vannak és gyorsan fejlett borjukat nevelnek.

A fentebb említett abrak keverék a takarmány árához mértén változhatik. Az a jó abrakkeverék, amely legalább 3—4 féle abrakból áll, például egy ilyen keverék: 50 deka búza, 25 deka tengeri dara, 15 deka bükköny dara, 20 deka tökmag, ez szintén elég 3 liter tejet előállítására, vagy 50 deka tengeri dara, 25 deka olajpogácsa és 25 deka búza korpa. Végül még igen egyszerű keverék: 65 deka búza, 35 deka

deka tengeri dara és 10 deka zab dara, de ez csak két liter tej előállítására elegendő.

Jobb tejelő teheneknél a keveréknek legalább $\frac{1}{5}$ -része olajpogácsának kell hogy legyen, mert ebben van a legtöbb fehérje, ami tejképződésnél a legfontosabb anyag. Nagy fehérje tartalma van a borsónak, bükkönynek, lóbabnak, konkolynek, tökmagnak. A tengeri olyan esetben bír nagy fontossággal, ha a tehenet lefejés után mészárosnak akarjuk eladni, mert a tengeri főleg izjal, csak olaj pogácsával ajánlatos tehenekkel bőségben etetni. Az apróbb, keményszemű tengeri fajták fehérje tartalma, jóval nagyobb mint a nagy puhaszemű tengeriké. Így a tejelő tehenek abrakába ajánlatos az apró szemű tengeri daráját keverni.

Aki a nehéz gazdasági viszonyok mellett boldogulni akar, annak számítani kell tudni, aki gondolkozik és számít, az hamar rá jön arra, hogy mennyire kifizető a tehenek bőséges abrakolása. Minden gazda csakis annyi tehenet azaz állatot tartson, amennyit bőségesen tud takarmányozni, inkább kevesebbet és jót, mint sokat és rosszat, mert egy liter tej előállítása olyan tehénnél, amely kevés tejet ad 2—3-szor annyiba kerül, mint egy olyanál, amelyik bőségesen tejel. A jó állapot mindig meghozza a maga biztos jövedelmét. *Szentannay Sámuel.*

Ne tartunk fekete ugart!

Nagy érdeklődéssel olvastam a *Magyar Nép* 15. számában megjelent hasonló című cikket. Magam is egyet értek mindenben az említett cikkben írottakkal és hirdetem is a gazdáknak, hogy hagyjanak fel a fekete ugar elavult rendszerével. A gazdák részéről mindenütt felvetődött a kérdés: Nem fognak-e a fekete ugar felhagyásával termésátlagjaink visszaesni, képesek leszünk-e a talajerőt fentartani anélkül is?

Nos, vizsgáljuk csak meg, hogy tényleg olyan nagy előnnyel jár-e az ugartartás, jogosult-e ez a félelem és nincs-e alkalmasabb és olcsóbb módja a talajerő fentartásának?

További kérdés: szabad-e megelégednünk az-
zal, hogy csak a talajerőt igyekezzünk fentartani, nem kell-e azon lennünk, hogy azt fokozzuk is? Mert kézenfekvő dolog, hogy eddigi termésátlagunkkal nem elégedhetünk meg. A mai nehéz gazdasági viszonyok mellett termésünk növelésére kell törekednünk, ami pedig csak ugy lehetéges, ha talajunk gazdagságát növeljük. Ezzel művelési növényeinket jobban táplálva, nagyobb termések érlelésére készítjük őket.

A fekete ugar éve alatt talajunk tápanyagok-
tan tulajdonképpen nem gyarapszik. Ezen idő-
 alatt a légköri behatások (eső, fagy stb.) befolyása
 következtében tartaléktápanyagok oldódnak, el-
 szállanak és a növény számára felvehető formába

jutnak. Ez tehát nem jelenti talajunknak táp-
anyagokban való gyarapodását, hanem inkább a
talaj őserojének fokozott kihasználását. Ha még
hozzá vesszük az ugar legeltetését, ami megint csak
a talaj tápanyagainak újabb igénybevételét je-
lenti, be kell látnunk, hogy a fekete ugarral tala-
junk valójában semmit sem nyer. További nem
csékély hátrány a fekete ugarral együttjáró leg-
eltetésnek, hogy az állatok a talajt összetiporják.

A zöld ugar már egy határozott haladást je-
lent. Itt az ugar évében egy rövid tenyészidejű
takarmánynövényt, rendszeren zabosbükkönnyt ter-
mesztünk, mely egyrészt a talaj nitrogén tartal-
mát fokozza, másrészt korán lekerülve, jó elővete-
ménye lesz a buzának.

Az ugartartás ma már ugyszólván csak er-
délyi különlegesség. A Bánátban és a többi nyu-
gati részekben már rég áttértek a gazdák a *váltó-
gazdálkodásra*. Belátták ugyanis, hogy ezáltal a
művelési növényeknek a vetésforgóban sokkal ked-
vezőbb elhelyezést nyújthatnak, másrészt, hogy a
talajerő fentartására és gazdagítására egy sokkal
hathatósabb és olcsóbb eszköz a műtrágyák alkal-
mazása. Ezzel az eljárással (az istállótrágyázást
sem elhanyagolva), igazán gazdagíthatjuk tala-
jainkat és ennek következtében fokozhatjuk ter-
méseinket. Ma pld. vannak a Bánátban községek
(Grabác, Csatád, Zsombolya, stb.), amelyek mind-
egyike évente 30—35 vagon szuperfoszfátot alkal-
maz. Így magyarázhatók az ottani magas ter-
mések.

A mondottakból tehát kitűnik, hogy változ-
tatni kell a régi állapotokon: ki kell küszöbölni a
fekete ugart, legalább is a zöld ugarra kell áttér-
ni, az istállótrágyát tengeri alá kell adni, buzát
zabosbükköny után kell vetni, miáltal a bu-
zának részben az előbbi évi istállótrágyából,
részben a nitrogénygyűjtő bükköny után még elég
nitrogénje lesz. A foszfor pótlására buza, vagy
más kalászos alá *szuperfoszfátot* adjunk!

Ha tehát holdankint 150 kgr. szuperfoszfátot
aunk, a vetés napján kiszórva, megadjuk a ga-
bonaneműeknek legfontosabb tápanyagát: a fosz-
forsavat, mely az istállótrágyában csak igen kis
mennyiségben van jelen és amelyre a magképző
növényeknek szükségük van.

A szuperfoszfát trágyázás csékély befektetést
jelent (holdanként valamivel több, mint egy má-
zsa búza ára), segítségével elérjük, hogy gabo-
nánk már kezdettől fogva jobban fejlődik, jobban
bokrosodik, fagyállóbb lesz, nem dől meg, mert a
foszforsav a szalmát rendkívül erősíti. Továbbá,
mivel gabonánk nem dől meg, a rozsdának is ele-
jét vesszük, a kalász és szem tökéletesebben fej-
lődik ki, a gabona 6—8 nappal hamarabb érik,
miáltal elkerüljük a gyakori kényszererést. Mind-
ezen előnyök végeredményben magukkal hozzák
azt, hogy 2—4 mázsás, sokszor még magasabb
többtermést nyerünk.

A fentiekből látható, hogy egy kis befektetés
árán mily előnyöket biztosíthat magának a gon-
dolkozó és számító gazda!

Heinrich Károly, okl. gazda.

A Minerva Biztosító Részv.-Társ. rendkívüli előnyöket nyújt a jégkár ellen biztosítani szándékoló feleinek.

Teljesültek a gazdák régi óhajai! — A magyar kisebbségi egyházak biztosítóintézete hasonlíthatatlanul kedvezőbb feltételek mellett vállalja a jégbiztosítást mint bármely más társaság.

1. A gazda tetszése szerint választhatja az alantli terményárakat a biztosítás alapjául:

Árpa 400—600 leu, Búza 600—800 leu, Kétszeres 400—750 leu, Rozs 400—700 leu, Tengeri 300—400 leu, Zab 360—600 leu.

A Minerva kár esetén nem a piaci árakat, hanem a gazda által választott és biztosított árakat téríti meg.

2. Franchis (önrészesedési levonás) nincs. Az eddig szokásos és sok panaszra okot szolgáltatott 5%-os franchist teljesen kiküszöbölte a Minerva, így önrészesedés címén a biztosított összegből mitsem von le, sőt fizeti az 5%-os és az azon alóli károkat is.

3. Külön engedmény a folyó évi biztosításoknál. Amennyiben a biztosító gazda a folyó évben nem jelent jégkárt, a tiszta díjnak 10%-át kitevő kedvezményben részesül, amely díjvisszatérítés mindjárt levonható a szeptember 15 én fizetendő fedezeli váltójának értékéből.

4. Engedmény a későbbi években. Mindaddig míg a gazda a következő években is jégbiztosítását folytonosan és rendszeresen a

Minervánál adja fel és nem jelent jégkárt, 10%-os alapengedmény évről-évre 5%-al emelkedik, mindaddig amíg a 30%-ot el nem éri. A biztosítás megszakítása avagy kárjelentés esetén ezen kedvezmény megszűnik, azonban a következő évben újból kezdődik a 10%-os alapengedménnyel.

5. Készpénzfizetési engedmény. Ha a biztosító gazda a biztosítási díját a kötvény átvételekor készpénzben kifizeti, a tiszta díj 5% kitevő engedményben részesül.

6. Károk rendezése, igazságosan és a lehető méltányosabban történik az Erdélyi Gazdasági Egyesület szakközegeinek közbenjöttével.

7. Díjtételek teljesen azonosak a múlt évi és a többi intézetek díjtételeivel, amelyek fenti jelentékeny kedvezmények dacára sem emeltettek fel.

Minden magyar gazda önmagának ellátása, ha más intézetnél és nem a Minervánál biztosít. A társaság képviselői minden városban és községben megtalálhatók. — Központi igazgatóság Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Ferencz József-ül) 37.

PIAC

Vámháború Románia és Németország között. A Románia és Németország között folyó gazdasági tárgyalások holtpontra jutottak. Ez a gazdasági viszonyok újabb romlását fogja előidézni. Románia kivitele Németország felé teljesen megszűnt s ez a gazdasági termékek áránál máris érezhetővé vált. A gabonaárak megint esni kezdték s ha a két ország valami módon nem tud megegyezni, ez a gazdákra nézve nagyon káros lesz.

Piaci árak Temesváron.

Búza 500, kukorica 260, zab 260, árpa 300 lej mázsánsként.

Nullásliszt 12, kenyérliszt 10 lej kilónként.

Széna 160, szalma 80 lej mázsánsként.

Igás ló 8—16 ezer, kocsiló 22—26 ezer, hizott ökör 25—30 ezer, igás ökör 12—30 ezer lej páronként.

Fejős tehén darabonként 6—11 ezer lej.

Féléves süldő 3—4 ezer, 1 éves disznó 5—6 ezer lej páronként.

Hizott disznó elősúlyban kilónként 32—36 lej.

Juh párja 1 ezer 200—1 ezer 400 lej. 1 drb bárány 150—250 lej.

Piaci árak Nagyváradon.

Gabonaárak. Búza 500—520, rozs 260—270, árpa 240—250, zab 230—250, zabos búkköny 400, búkköny 500, kukorica 250—260, csöves kukorica 140, lóhere 2000—2100, lucerna 3000—3200, napraforgó 600, kendermag 600—620, kölesmag

220—230, krumpli 40—50, kópa 160—180, olajpogácsa 300, fehérbab 700, tarkabab 550, ló mázsánsként.

Takarmányárak: Réti szén 130—150, heré-lucerna 150—180, búkkönyszéna 100—120, szalma 50, takarmányrépa 45 lej mázsánsként.

Állatárak: Fejős tehén 8—12 ezer, vágótehén és ökör kg 12—13, jobb minőségű vágómarha 13—16, elsőrendű hizajószág 18—20, szópós bork 16—20 lej kgként.

Jármos ökör párja 20—22 ezer lej.

Ha sikert akarsz elérni,
hirdessen
a „MAGYAR NÉP”-ben

MULATTATÓ

BOR ÉS KENYÉR

Városban élek.

A palotákat megszokta szemem.

De a falura

Most mind gyakrabban emlékezem.

Megmart az élet.

Verítékezve viszem keresztjét,

Sok meddő hajszá,

Irígy komisszág szívem sebeztek.

... Ott tavasz van.

Kenyértermésre most ébred a föld.

Munkába állnak,

S a dolgozókra áldott nap köszönt.

Ott szent a küzdés.

A földnek bére mindennel felér,

Ott a veríték

Áldott jutalma bor és kenyér.

Simándi Béla.

A tordai tündérvár.

Tordától nem messze, az Aranyos vize mellett van egy hegy, Tündér a neve. Ennek a hegynek a tetején réges-régen volt egy gyönyörű vár, Tündérvár volt a neve, de ma csak a romladékát lehet látni. Sok száz esztendeje lehetett annak, még ezernél is több esztendeje, amikor Erdélynek földjén egy hatalmas király uralkodott.

De hiába volt nagy a hatalma, nem volt boldog, mert Isten nem áldotta meg gyermekét. Sokat tűnődött azon, hogy kire hagyja az országát. Mit gondolt, mit nem, a szomszéd király leányának több fia volt, egyet fiának fogadott.

Telt-múlt az idő, deli szép legénnyé nevelődött a fogadott fiú s szerette volna, ha idősebb előtte kezére kerül az ország. Azt mondja egyszer az apjának: Apám, engedd meg, hogy megnézzek egy várat a tündérhegyre.

— Jól van fiam, építs, én nem bánom. Csak vigyázz a királyfi az építésbe. Ezer meg ezer szót mondott a nagy követ a hegy tetejére,

hét álló esztendeig folyton rakták, s állott a vár, melyhez hasonlatos nem volt messze földön. Akkor a királyfi elment az apjához s mondotta:

— No, apám, felépitettem a várat, hét esztendeig tartott az építés, most engedd meg, hogy hét esztendeig pihenjek. — Jól van fiam, pihenj, mondotta a király. Hanem a királyfi nem pihent, nagy titokban gyűjtötte, toborozta a katonákat, tele volt a vár fegyveres emberekkel. Az volt a szándéka, hogy amint lesz elegendő katonája, kiesap a tündérvárból, s erővel elveszi a nevelőapja országát. Csak hogy nem maradt titokban gonosz szándéka, hírül vitték azt a királynak. Szörnyű haragra lobbant a király, s körülvette a várat. De az a vár erős volt, erősebb a kősziklánál. Két esztendeig vívták s mégsem tudták bevenni. Mikor látta a király, hogy minden erőlködése hiábavaló, lassanként elpusztul minden embere, mégsem tudja megbüntetni a háládatlan fiút, követeket küldött hozzá. Felmennek a követelek a várba, s mondják, nagy alázatosan:

— Felséges királyfi, a királytól jövőnk üzenettel. Látja, hogy nem tudja bevenni a váradat, nem is vivja többé. De arra kér téged, hogy küldj neki két galambot, a te nagy vitézséged emlékére.

— Hiszen ha csak az kell, — mondotta a királyfi, — vegyetek akár tizenkettőt, van elég. Nagy hirtelen összefogdostak tizenkét galambot, viszik a követek a királyhoz. Mondja a király az embereinek:

— Na most kötözzetek ezekre a galambokra mindenféle gyújtószerszámot, s aztán cresszétetek el.

Ugy tesznek, mint a király parancsolja, s eleresztik a galambokat, azok felszállnak a magas levegőbe, keringenek ottan, azután hirtelen berepülnek a várba s égő szárnyakkal lebuktak szegények a házak fedelére. Rettentő nagy tűz támadott s lángba borult az egész vár, jajgatva, ordítva menekültek ki a katonák a várból. De ott várták a király katonái, s levagdalták őket, hogy még hirmondónak sem maradt közülök. Megölték a királyfit is.

Porrá, hamuvá égett az egész Tündérvár. Csak valami romladéka látszik, de az emléke megmaradott, meg is marad örökkön-örökké.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Apróságok * Adomák

Nem lehet az ügyvéden kifogni.

Az ügyvéd kutyája ellopott egy szál kolbászt a hentestől. A kárvallott hentes beállit az ügyvédhez és nagy furfangosan megkérdi:

— Kérem, ügyvéd ur, ha egy kutya ellop valamit az üzletemből, felelős-e érte a gazdája?

— Hogyne — felelte az ügyvéd. — Ön kártérítést követelhet.

— No, akkor csak tessék fizetni száz lejt, — szól mosolyogva a hentes — mert az ügyvéd ur kutyája ellopott tőlem az imént egy szál kolbászt.

— Helyes, — válaszolt az ügyvéd — önt megilleti a száz lej, ennyi a kolbász ára, de a jogi tanácsért, amit tőlem kért kétszáz lejt fizet, ezek szerint még maga tartozik nekem száz lejjel!

Az elhibázott nyul.

A hengegéséről ismert koca-vadász vadászaton célbavesz egy nyulat és így szól a szomszédjai fülehallatára:

— No, kis nyulacska, készítheted a végrendeletedet!

Ebben a pillanatban eldurran a puskája s a nyul elszalad.

— Az ám, — mondja erre valaki — ni, hogy szalad a közjegyzőhöz — végrendelezni.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej.

Lesorányodott, erőtlen, vérszegény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

B. Akos Budapesti. Két részvényét lejegyeztük a Földhivatalintézetnél. A bíró elkésett.

F. K. Ha a férj válni akar, úgy be kell adnia a válópert. Ha a közölt tényállást igazolni tudja, úgy a pert a férj megnyeri. A válóper jogerős eldöntéséig csak a feltétlenül szükséges női butordarabokat kell kiadnia.

M. A. Ha a szerződés tényleg nem volt feloľvasva és az Ön anyanyelvén megmagyarázva, úgy kérheti a sérelmes pont hatályon kívül helyezését a rendes bíróságok előtt. 2. Ha nem akarja megvárni az örökösödési eljárást végéig, úgy már most beperelheti az örökösnek nyilatkozott egyéneket.

Sz. J. A férj után örököl az asszony, két vagy több gyermek esetében egy gyermekrészi házonélvezettel, ellenesetben pedig a vagyon egynegyed részének a tulajdonjogát; a nő a férjhezmenetele folytán megszerezte a román állampolgárságát, amit nem veszít az özvegyi sorban sem.

Ifj. F. S. A határozatot meg kellett volna feleltesznie. Az nem elég, hogy ön nem veszi át a határozatot, mivel egy hatósági ténykedés érvénye nem attól függ, hogy a fél átveszi-e vagy sem. Ön nem felel a fiaiért és azokat is felmentenék, ha az aláírás a jegyzőkönyven hamis.

B. S. B. Három év óta fenálló betegsége az eddigi jelekből ítélve nem veszedelmes, azonban hosszú ideig való fenmaradása mégis kellemetlen. Levelében nem említi, hogy az igénybevett orvos urak mit rendeltek diétát betegségének megszüntetése céljából? Mert véleményem szerint ez a legfontosabb. Heteken át kerülni kell a zsíros, vagy zsiradus ételeket, a kövér húsokat, mivel ezek a tápanyagok feltétlenül fenntartják a bajt. Sokszor minden gyógyszer nélkül jó eredményt lehet elérni a pontosan betartott diétával. Rizses husleves, tejbe főtt rizs, vagy zsemlekása fahéjjal, áfonyabor (esetleg vörösbör), burgonya, akár püre alakjában, marhamáj főve (jól megrágvá, vagy megreszelve nagy mennyiségben fogyasztandó), cacao-kávó s több ezekhez hasonló étkek oly változatosságot nyújtanak, hogy a diéta könnyen betartható. Ajánlatos is, mivel bő táplálkozás fenntartja a bajt s végeredményben nehezen lesz gyógyítható. Diéta mellett úgy hiszem, gyógyszerrel nem lesz szüksége. Dr. G. E.

F. J. Az első lista megye elölutána a második. De ez nem fontos, mert minden 8 tagnak egyforma jogai vannak és egyformán választhatók és választott tisztségekre.

H. E. Mezőszentmihály. Részvényeit lejegyeztük.

V. S. A felemelésben csak azok részesültek, akik nem az 1925. évi nyugdíjtörvény szerint kapták nyugdíjukat. Ha 1925. után ment nyugdíjba, akkor a felemelés nem jogosult.

B. M. Életében minden szabadon rendelkezhetik a vagyona felett. Ha a vagyon elidegenítése a családban történt, ennek folytán valamely örökös joga csorbát szenved, az örökösödési eljárás folyamán a bíróságnak szintén perrel megtámadhatja fentieket. Addig azonban csak akkor perelheti a nagyszülőket, ha a kiskorú tartása veszélyben van.

F. V. Szemlak. Forduljon nem mes baromfitenyésztési ügyekben a következő helyre: Özv. Szabó Imréné, Cluj-Kolozsvár, Magyar u., Cal. Victoriei 52. sz.

V. B. Amint utólag értesültünk, előbbi közleményünkben csak elvben volt meg a jelentősége, amelyben azokat a rendelkezéseket, melyekről írtunk, sehol sem alkalmazták. Olyan rendelkezés, vagy törvény, mely ténylegesen enyhítene a jelenlegi helyzeten, nincsen. Tudomásunk szerint azonban vannak esetek, amikor kivételesen felszabadítanak egyes községeket a megterheléstől. Két esetről tudunk, amikor képviselők közbenjárására az alkalmatlanság kötelezettsége alól mentették a magyar községeket arról is tudunk, hogy az egyik ilyen községben újra rendelték a kötelezettség teljesítését. Mi is csak azt tudjuk állítani, kíséreljék meg képviselői közbenjárásával megszabadulni a terheléstől.

K. J. Az iskolai év végén lehet kántoriából vizsgát. Forduljon levélben Csefő Szilárd igazgató urhoz Oláhok helységében, Kelyudvarhely.

Ifj. J. I. A kértett gyógyszerrel személyes tapasztalataim ninesenek és így csak annyit mondhatnék, amit az *Ellenzék*-ben én is olvastam. Azonban tapasztalható, hogy nagy reklámmal hirdetett gyógyszerek nem állják meg mindig helyüket. Bizsa magát orvosára, mert minden „jó” gyógyszer mellett is elengedhetetlen a betegség megfigyelése, a beteg állapota stb. Sokkal biztosabb lesz az eredmény, ha a legmodernebb (legújabb) és kipróbált gyógykezelésnek veti alá magát, mintsem ha hatra-vakra napilapban olvasott gyógyszert használna. Hátha nines is az a baja?

Dr. G. E.

B.-né. Fia hazajöhet, ha a magyarországi hatóságoktól irást szerez, mellyel igazolja, hogy magyar állampolgár. Minden zaklatásnak elejét veszik, ha Ön, a fiu édesanyja kérést nyújt be mind a községi bíróhoz, ahol besorozták, mind a Cerculhoz, ahová beosztották, melyben a fenti bizonyítvány alapján kéri a katonai névsorból való törlését. Ha ez megtörténik, fia magyar utlevéllel bátran hazajöhet.

„Egy érdeklődő.” A felekezeti iskola fentartási költségének a községi költségvetésbe való felvételét először a községi tanácsól kell kérniök. Ha ez a jogos kívánságukat nem teljesitené, felebbezzenek a megyénél s ha ez is eredménytelen volna, forduljanak a minisztériumhoz. 2. A földhitelintézeti részvényeket kifizetheti három hónap múlva is. Feltételesen le is jegyeztünk az Ön számára 5 drb. részvényt 2500 lej értékben. 3. Az állami fizetést is lefoglalhatja bírósági uton.

Villamos szerelési vállalat!

Készít, javít
mindenfélé villamos
berendezéseket, dynamót,
motort, vasalót, rezstót,
telefon, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kornis-utca 8. (Óvár.)

Akkumulátorok azonnali töltése!

Szerkesztői üzenetek

S. E. Szék, P. I. Csikverebes, M. G. Vulkán, K. J. Magyardéce, P. J. Temesbuttyin, G. B. Szókefalva, K. M. K. Somlyóujlak, V. A. Gyulafehérvár, B. M. Homoródszentpéter, T. T. Nagykároly, N. K. Berezstelke.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

T. J. Noszoly. Jókainak több könyve jelent meg népies kiadásban, azonban nem sokkal olcsóbbak, mint a többi kiadások. Címére egyébként elküldtünk egy könyvárjegyzéket s abban benne vannak a nálunk beszerezhető könyvek.

Apróhirdetések

Sofför, aki a géplakatos és rádiószakmában is jártas, állást keres szerény igényekkel azonnalra. Cím: *Bonczhidai Ferenc, Chide-Kide,* posta Borsá, jud. Cluj.

Gazdasszonyt és gépészkovácsot keresek május hó 15-iki belépésre. Ajánlatokat eddigi alkalmazás és fizetési igény megjelölésével kérek. **Szász Ferenc tisztartó, Cămăraşul** (Pusztakamarás; up. Şarmaşul (Nagysármás), jud. Cluj (Kolozsmegye).

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vízellátását, mélyfürásokat, sülyesztett betonutakat, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábos Aron építészeti irodája Sighişoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Méhészek! Ujonnán épült méhes 30 drb. teljesen új kaptárral eladó. **Horváth Imre** Gara Anies, Jud. Nasăud.

Cipészek Szaklapja megrendelhető **Babos Károlynál,** Cluj-Kolozsvár, Pata-utca 87.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: L. J. Szoyáta 170, U. J. Berezstelke 175, B. I. Hosszszumező 170, A. Ö. Segesvár 170, J. J. Máramarossziget 95, K. Gy. Apahegy 120, V. E. Vetés 170, R. M. Akos 170, V. S. Felsőbereg-szó 170, P. Gy. Szilágyfőkeresztur 95, V. J. Mezőtóhát 100, P. I. Atyha 175, M. A. Székelydália 170, D. A. Csehétfalva 100, F. D. Szentábrahám 170, S. I. Székelybethlenfalva 175 (r. 1930. dec. hó 31-ig), N. Gy. Középahta 175, Cs. M. Cofalva 175, B. F. Sepsiszentgyörgy 350, S. M. Nagybánya 120, K. J. Szentivánlaborfalva 175, Sz. J. Torja 170, M. I. Berekszó 170, G. A. Magyarozd 170, Sz. A. Somostelke 175, B. F. Maroscsapó 175, B. I. J. Magyarvalkó 185, Sz. J. Tordaszentlászló 163, B. G. Nagysármás 175, R. J. es. J. Disznajó 175, T. J. Radnótfája 170, Ifj. Sz. D. Mezőbergenye 170, Sz. J.-né Görgényszentimre 175 lej.

Eladó egy legújabb Máv. gépgyári 46 colos gőzeséplő garnitúra, keveset használt, jókarban tartva, hozzávaló összes felszereléssel ellátva, üzemképes jó garancia mellett részletfizetésre is megvehető **Csipő Tivadar** urnál **Aleşd-Étesd,** Jud. Bihor.

Két darab cementeserépgyártó gép, 1000 drb. acélminta eladó. Értekezni lehet **Zoltány Ferencnél** Cluj-Kolozsvár, Str. Maloasa (Kömálja-utca) 2. sz.

„**Daimler**“ hatüléses luxusantó jókarban eladó, vagy jókarban levő cséplőgarnitúraért elcserelehető **Demes Andrásnál** Pietroasa-Csegez, jud. Turda.

Magyar magtenyésztési R. T. Budapest ajánl **MONORI** konyhakerti virág- és gazdasági magot, nagyban és kicsinyben **Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria v. Deák Ferenc-u. 41.**

Keresek egy jókarban levő használt Polák-féle formás kézi téglasajtoló prést. Szerbenyák József Dornesti Hadikfalva, Bucovina.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A Minerva Irodalmi és Nyom-
dai Műintézet Rt. megbízásából
Dr. Paál Árpád kamarai képviselő
egy tájékoztató ismertetést állított
össze az 1929. évi közigazgatási
törvényről. Ez a füzet magában foglalja
a legfontosabb törvényszakaszokat és a
végrehajtási és a választási utasítások
főbb rendelkezéseit. A füzet a törvények
és rendeletek óriási anyagában könnyű és
tisztá áttekintést ad. Főleg azokat a
rendelkezéseket ismerteti, amelyek a
nagyközönséget érdeklik. A közönségnek igen

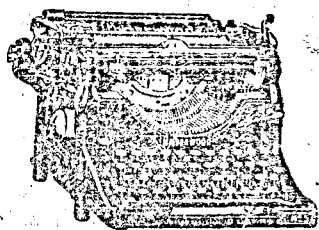
nagy érdeke, hogy a nagy törvényhalmazból kiemelten lássa azokat a rendelkezéseket, amelyek egyrészt azt körvonalazzák, hogy a közigazgatás révén milyen ügyekben, milyen hatóságokkal lesz okvetlén érintkezése és másfelől, hogy a közigazgatási törvény a közönségre milyen tennivalókat és eljárási módokat ír elő. Ez a füzet mindenki részére nélkülözhetetlen. Ára 20.— Lei. Megrendelhető a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál, Str. Baron L. Pop, Brassai-utca 5 sz.

Gazdák Takarékpénztára t.
Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ref. Theat.)
Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonöket folyósít.

Irógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHALY

Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Figyelem! ————— Figyelem!

Jó szerszám a gazda tükré!

Könnyű munkája lesz minden céltudatos gazdának, ha az előnyösen ismert és jól bevált garanciás, vékony pengéjű, borotva-
acélból készült türniti Balog márkás kaszát vásárol és használ

65	70	75	80 cm.
110	115	120	125 lei árban

darabonként, 10 darab vételnél 1 darab ingyen. (A megrendelő külön ajándékban is részesül). Szállítja postán utánvét mellett

BALOG GYULA UTÓDA

Kaszagyári Ierakata, Déva R. Ferdinand 9.

Solingeni Felix borotvák, Zsillettek és Zsillette pengék; ugyancsak gyári Ierakata.

A szántóföld műtrágyája a

Szuperfoszfát,

mert hatóanyaga a foszforsav vízben könnyen oldódik és így szárazságra hajló éghajlatunk alatt, a növénynek már fejlődése kezdetén is rögtön rendelkezésére áll.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona 8-10 nappal korábban érik be.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona szemképződése, minősége és csiraképesége jobb mint a trágyázatlan gabonáé.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona a rozsdának is jobban ellenáll.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott föld katasztrális holdanként a gabonánál 2-3 méterműszával nagyobb szemtermést és 30-40 százalékkal bővebb szalmahozamot ad.

16-18 %-os
vízben oldódó

Szuperfoszfát

kapható:

„MARAŞEŞTI“ S.A.R. pentru Industrii Chimice, Központ Bucureşti I,
Calea Victoriei No. 29.

„PHÖNIX“, Fabrica de Acid Sulfuric și Produse Chimice S. A.
Baia-Mare Nagybánya.

Propaganda- és eladási iroda: Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Iancu (v. Petöfi-u.) 3
és az összes kerületi képviselőknél.

**Kolozsvári
Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.**

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főtér) 7.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhelyen és Nagyváradon.

Saját tőkei 141 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Nagyenyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki T.-pénztár Rt. Szászrégen, Szamosújvári Hitelbank Rt. Sz.-ujváron, és Népbank Rt. Bánffyhadon.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely. Áruraktár a vasut mellett. Betéteket elfogad.

**Közgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt**

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (Főtér)

9.

Fiókkintézetek:

Dej-Dés, Beclean Bethlen, Jibou-Zsibó, Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed és ennek Clujra-Marosújvári fiókkintézete. —

Saját tőkék:

58 000 000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Szép, izléeses kivitelü

NONFIRMÁCIÓI

EMLEKLAPOK,

vastag könyvpapíron következő nagyságban és árban kaphatók:

17×24¹/₂ cm. nagyság,

2 szín nyomással drbja 2'50 lei

24×31¹/₂ cm. nagyság,

3 szín nyomással drbja 3— lei

Legolcsóbban beszerezhető a

MINERVA

könyv- és papirkereskedésben,
CLUJ-KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria (Deák F.u.1)

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐS
OLTIVANYTELEPEK R.T.

**AMBROSI FISCHER
& CO**

Aiud — Nagyenyed.

Ültessünk fákat, mert az idő még nagyon alkalmas.

Árjegyzék ingyen!

FOKOZZA JÖVEDELMÉT!

Biztosítsa, állandósítsa készpénzbevételeit!

Válogassa ki az alábbi felsorolásból mindazokat a könyveket, amelyek segítségével lehetnek ebben a munkájában, használja fel a tudomány és tapasztalat eredményeit földje, állatai gondozásában. Ne szalassza el a pénzszerzés sokszor játszóvá kinálkozó alkalmait, hanem állítson be újabb befizetőket körülményei okos felhasználásával:

• Cséser Gyula: A virágos kert	Lei 68—
Cs. rer Gyula: A konyhakert	Lei 48—
Ilés Lajos: Nyul és kecsketenyésztés	Lei 136—
Ilés Lajos: A citrok, köles, repce, mák és napraforgó	Lei 54—
Kovács Béla: Juhtenyésztés és gyapjúisme	Lei 102—
Krenedits: Baromfitenyésztés	Lei 143—
Mika Ottó ár: A szántás takarmánynövények	Lei 58—
Mika Ottó ár: Fontosabb ipari és keresk. növények	Lei 34—
Révész Gyula: A sertések nevelése	Lei 51—
Rombay Dezső: Szőlőművelés	Lei 123—
Ritter: A házi kert	Lei 30—
Páter Béla: A gyümölcs ártalmosságai és elleneségei	Lei 30—
Bárányfalvi Béla: A házikertek berendezése	Lei 48—
Dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára	Lei 30—
Valló Árpád: A méhtenyésztés v. zérfonala	Lei 30—
Virág: A sertéstenyésztésről és hizlalásról	Lei 20—
Winkler János: A lud- és kacsatenyésztés	Lei 136—
Páter: Gyógynövénytermesztés	Lei 15—

Mind ezek kaphatók a Minerva könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz. Mivel utánvételnél a legcsakélyebb összegnél is 1-galább 20 lejt kell költség kre fizetni, ajánlatosabb a pénz előre beküldeni.

**Rezzelhetnek ellenséges ügynökök,
mit akarnak!**

**A „Minerva Biztosító“ csak megmarad egyedüli
kisebbségi magyarnak.**

Lesoványodott, erőtlensé-
g, vérszegény, tüdőbajos
betegnek részére áldás a

„GRASIN“

erőlápser. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeűnő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszeráránál
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei. Postán külföldre
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvélettel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellikelve.

Eredeti golyóscsapágyas acélrámás

Máv. cséplőgépek

és herefejtőkészülékek,

Máv. gőz-, benzin és szivógázlokomobilok,
W. D. Hanomag, Case és Fordson traktorok,
továbbá M. H. kéveűtő és marokrakó aratógépek
és fűkaszálók

Vezérképviselletei:

ECONOMIA

INDUSTRIA

keres. és ipari részv.-társaság

keres. és ipari részv.-társaság

Oradea Nagyvárad

Timișoara-Temesvár

Piața Mihai Viteazul 1. szám.

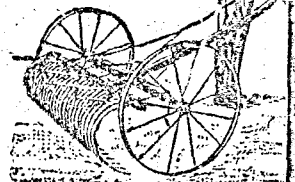
Strada I. C. Brătianu 3. szám.

Előnyös fizetési feltételek! Kérjen árajánlatot!

Kérjen elismerő nyilatkozatokat és árajánlatot erről a szabadalmazott

„RÓZSA“

gereblyéről.

Romániai vezérképvisellete:

„SATURNUS“ Keresk. Vállalat

Sft. - Gheorghe — Sepsiszentgyörgy

„Legjobbuk mégis csak a Szentháromság kaszák és kaszakövek“

A „Magyar Nép“ olvasói közül sokan irtak ilyen értelmű levelet az avasujvárosi kaszatelep igazgatóságának:

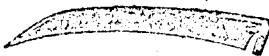
Aki kaszál annak legyen!
Akinek nincs az meg vegyen,
Ki tanácsunk megfogadja,
Kaszálással nem lesz gondja!

Miért rendeljen minden gazda Szentháromság kaszát?

Mert a legnemesebb acélból készül, a munka ve'e könnyű, ha pedig Szentháromság kaszakövel megfennjük, a kaszálás sokkal könnyebb.

Minden községben álljanak össze az emberek és rendeljenek
Szentháromság kaszát és Szentháromság kaszakövet

Ha legalább 10 darabot rendelnek, egy darabot ingyen jutalmul küldünk. A kaszakövnél is 10 darab rendelésnél egy darabot ingyen küldünk. Aki pedig bármikor csak írja meg, küldünk számára balkezeseknek való kaszát.

Árak	65	70	75	80	85	90
darabonként	110	115	120	125	130	135

A Szentháromság kaszakövek ára 10 darabonként 360 lei. Ingyen csomagolt szállítással. Minden községben keresünk egy megbízott embert, aki a rendelést összegyűjti, küldi be és a Kaszatelepnél. — Minden darabért jótállást vállalunk és a meg nem jött azonnal kicseréljük. Szétküldés az egész országba. Utánvétellel megrendelhető:

KASZATELEP Oradea-Nouă (Avasujváros)
Județul Satu-Mare Szatmár megye